

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A Kádóhivatalban átvéve.
 Egy évre 16 k.
 Negyedévre 4 " "
 Helyben házhoz hordva.
 Egy évre 20 kor.
 Negyedévre 5 " "
 Védőke postán szállítva.
 Egy évre 24 kor.
 Negyedévre 6 " "
 Egyes szám ára 6 fillér.

Politikai
 napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi ünnep után napok kivételével.

Szerkesztőség és Kádóhivatal Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a Kádóhivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 146. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1915 július 1.

Előnyomulunk Oroszországban

Budapest, június 30. (Hivatalos.)

Orosz hadszintér.

Kelet-Galiciában a Gnilipánál, valamint Kamionka-strumilowánál a Bug mentén ránk nézve eredményes harcok vannak folyamatban. A Bug és Visztula között az ellenség tovább hátrál. A visszavonulást fedező hátrvédeit tegnap mindenütt megtámadtuk és visszavertük.

Csapatunk átvonultak a Tanew-lapályon és elfoglalták a Fram-pol és Zaklikow melletti magaslatsegélyt. Az oroszok a szövetséges hadseregnek a Visztulától keletre elért sikerei által kényszerítve a folyótól nyugatra egyik állásukat a másik után üritik.

Igy ma éjjel óta a Zavichost—Ozarow—Sienno erős harc vonalától ismét a Visztuia felé hátrálnak. Zavichostot csapataink megszállották.

Eredménytelenek az olasz támadások.

Budapest, június 30. (Hivatalos.)

Olasz hadszintér.

Az Isonzo arcvonalon több napi szünet után ismét élénk tevékenységet fejtettek ki az olaszok.

Tegnapelőtt este csapataink a Plava mellett visszazoritottak egy támadást. A Sagrado és Monfalcone szakaszon az ellenség több kisebb eredménytelen előretörését az elmúlt éjjel általános támadás követte. Ezt is mindenütt visszavertük.

Ép oly sikertelenek maradtak az ellenségnek Selz és Monfalcone mellett ma reggel megkísérelt újabb támadásai.

Az ágyuharc az egész délnyugati arcvonalon tovább folyik és különösen az Isonzó mellett nagyon heves.

A szerbeknek Sabác melletti támadásaira válaszul repülőink egyike igen jó eredménnyel bombázta a belgrádi bajógyárat és az Obrenovác-tól délnyugatra eső Oresácit. Höfer.

Az orosz forradalom terjedése.

Budapest, június 30. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Oroszországban a forradalom egyre fenyegetőbb. A Newski Prospekten

a szociálisták s a katonaság és a rendőrség közötti harcban hatszázan meghaltak és megsebesültek. Legutóbbi moszkvai felkelésnél há-

rom éjszakai harcban száznál több halott volt, közöttük magas rendőrtiszt is. A kiképzésben levő ujoncokat más helyőrségekbe vitték.

A lembergi orosz püspökség Bródyban.

Berlin, június 30. Az oroszok a Lembergben szervezett püspökség székhelyét a kivonulás kezdetén Bródyba helyezték át. A püspökség előnyomulásunk miatt nemsokára Kiewbe lesz kénytelen költözni.

Észak felé üldözzük az orosz

Budapest, június 30. A sajtóhadiszállásról jelentik:

Az oroszok Gnilalipa mentén és Kamionka Strumilownál az üldözéssel szemben némi ellenállást fejtettek ki. Észak felé a szövetségesek előnyomulása nagyon előre haladt. József Ferdinánd serege elérte a Tanew mentén északra emelkedő magaslat szelét.

Az oroszok bünbakot keresnek.

Bécs, június 30. A Neue Freie Presse írja: Suchomlinov hadügyminiszter azért bukott meg, mert az orosz hadsereg súlyos vereségeiért bünbakot kerestek. Suchomlinov tábornokkal az orosz hadsereg újraszervezője tűnt el. Miután az orosz-japán háborúban teljesen szétmállott az orosz hadsereg, a cárnak Rüdiger tábornokot tette meg hadügyminiszterré, a kinek volt bátorsága az öreg tábornokokat kérdezetlenül nyugdíjba küldeni; rendet teremtett a hadseregben, de nem volt szervező tehetség és nem is ment semmire.

Suchomlinovot a tisztképző akadémia igazgatói állásából hívta a cárnak a hadügyminiszterségre. Ennek a tábornoknak akkor már nagy híre volt. Az ő keze alól kerültek ki a vezérkari tisztek és több értékes katonai szakművet írt. Jóval a háború kitörése előtt befejezte az orosz hadsereg átszervezését, gyakran volt Párisban és a

Cyönyörű minták

Blous- és Ruhakészletekben, himnusz minták, Etamin, Grenadin, Delain és Kartonokban

Tetra Sport Blousok

hölgyek, urak, leánykák és fiúk részére. KÖTÖTT női kabátok a legszebb kivitelben.

Napernyők, Ridikülök, Keztyűk, Harisnyák
 Női és Férfi gumiköpenygegek

legjobban beszerezhetők:

Czillér Imre áruházában

francia vezérkarral együttesen dolgozta ki a mostani háboru terveit. Az udvari intrikák következtében kellett megbuknia s egy egészen ismeretlen tábornok, Polivanov került a hadügyminiszterium élére, a ki nyilvánvak eszköze lesz a pétervári háborus pártnak az udvarnál.

Koronatanács Oroszországban

Berlin, június 30. A Vossische Zeitung jelenti Pétervárról: Czarszkoje Szelóban mult esütörtökön a cár elnöklésével koronatanács volt, amelyen hír szerint belpolitikai kérdésekkel foglalkoztak. Megelőzőleg egy nappal a cár Szamaria moszkvai nemesi marsalt közel két órai kihallgatáson fogadta. Kétségtelen, hogy Szamaria valamelyik magas állami tisztségre van kiszemelve és talán nem tévednek, ha őt Goremykin állásának már el nem tagadható megrendülésével kapcsolatban emlegetik. Közvetlenül a koronatanácskozás előtt Cserbatov, az új belügyminiszter volt magánkihallgatáson a cárnál. Beavatottak azt állítják, hogy Cserbatov a miniszterelnöki állásnak a nemesi és vidéki szervezetek egyik képviselőjével való betöltését ajánlotta. Mint-hogy pedig Cserbatovot Szamariához hosszú személyes és hivatalos barátság fűzi, Szamaria meghívása egyre valószínűbb lesz.

Goremykin állásának megrendülését az tény is igazolja, hogy Cserbatovnak belügyminiszterre való kinevezése Goremykin tudta nélkül történt. Goremykin váratlanul értesült a cár titkos kabinetje útján, hogy Maklakovot Cserbatovval cserélték fel.

Szerbia és az ántánt.

Genf, június 30. (Saját tud.) A Gazette de Lausanne párisi levelezője néhány kiegészítő felvilágosítást ad ahhoz az interjúhoz, amelyet Pasios nemrég egy olasz újságíróknak adott Olaszország, Szerbia és Dalmácia kérdéséről. A tudósító szerint, ha megfelel a valóságnak az, hogy Oroszország, Franciaország és Anglia az április 27-én Olaszországgal megkötött szerződésben Dalmáciát odaigérték, akkor bizonyos az is, hogy Szerbiának nincs része ebben és minden kötelezettség alól fel van mentve az ententével szemben. Szerbia Dalmáciáról sem közvetve, sem közvetlenül nem mondott le és nem akar lemondani.

Véresen visszavert olasz támadás.

Budapest, június 30. (Saját tud.) A sajtóhadiszállásról jelentik:

Az Isenzó-mentén az olasz hosszú tűz előkészítés után nagyszabású támadásba mentek, melyet csapataink véresen visszavertek.

A pápa leveleit felbontották.

Berlin, június 30. A Tageszeitung hitelesen közli, hogy az olasz katonai cenzura eddig a szentszékeknek összesen 82 levélét bontotta fel. A katonai hatóság azzal mentegődik, hogy tévedés történt. A felbontott levelek majdnem kizárólag a központi hatalmak egyházfejdelmeihez és egyházi főhatóságaihoz voltak intézve.

Az olasz lapok támadásai a pápa ellen.

Budapest, június 30. (Saját tudósítónk.) Luganóból jelentik: Az olasz lapok folytatják támadásaikat a pápa ellen. A „Secolo” szerint a pápa kijelentéseit Gaspari biboros nyilatkozata sem enyhítette.

A „Popolo d' Italia” írja: „Itália belső ellenségével — értsd — a pápasággal is leszámol.”

Az Unió jegyzéke Németországhoz.

Washington, jun. 30. A külügyminisztérium közzétette Németországhoz intézett jegyzékét, amely szerint nem ismeri el a dugárut szállító hajók elsüllyesztésének jogát. A Reuter-ügynökség közlése szerint a külügyi hivatalt értesítették Berlinből, hogy a jegyzékre kedvező lesz a válasz.

A reményvesztett Franciaország.

Zürich, június 30. A Tagesanzeiger jelenti: Immár nem kétséges többé, hogy a franciák nagy áttörési mozdulatai Arrastól északra az óriási áldozatok ellenére is meg-hiusultak. A franciák veszteségeit csekélyre becsülik, amidőn 85.000-re teszik. Német részről élénkebb ellenoffenzíva vehető észre. Már nem kétséges többé, hogy az általános hadihelyzet, úgy a katonai, mint a politikai válság tetőfoka felé halad. Minden tagadás és elnyomás ellenére a békevágy úgy Franciaországban, mint Oroszországban mindinkább erősödik és csak a győzelmi reménykedések folytonos élesztgetése képes a folytonos kudarcokat pillanatnyilag túlhasogni. A német, magyar és osztrák győzelmek folytatása a békepropagandát a legyőzött országokban hatalmasan előmozdithatná.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, június 30. A Milli-ügynökségnek jelenti a főhadiszállásról: A Dardanellák-menti arevonalon Ari Burnunál az ellenség tegnap délután heves tüzérségi harc után háromszor megtámadta balszárnyunkat, de mindhárom esetben óriási veszteséggel visszavertett, anélkül, hogy eredményt ért volna el. Sed il Bahrnál az ellenség a 28 ára virradó éjjel reggelig nehéz tüzérséggel támadta a jobbszárnyon levő sáncainkat, 28-án reggel pedig megtámadta ezt a szárnyat, de ellentámadással visszavertük.

Az ellenségnek az éj folyamán balszárnyunk ellen intézett támadása nem járt sikerrel. Délután centrumunk ellen kísérelt meg támadást, amelyet könnyen visszavetettünk. Ellentámadásunkkal két ellenséges lövészárkvonalat elfoglaltunk.

Anatóliai útegeink hatásosan vettek részt Sed il Bahrnál a balszárny harcában és lényegesen hozzájárultak ahhoz, hogy az ellenséget visszavonulásra kényszerítettük s súlyos veszteségeket okoztunk neki.

Ugyanezek az útegek a Teke földnyelven lévő ellenséges útegeket elhallgattatták. Aviatikusaink eredménnyel bombázták a Sed il Bahr-i ellenséges táborn.

A többi arevonalon nem történt semmi jelentős esemény.

Az írek angolelleses tüntetései

Budapest, június 30. Amsterdamból jelentik:

Angliában az írek passzív rezisztenciája nyílt angolelleses tüntetésekké fejlődött. A kormány nem hallgatta el az oroszok galíciai vereségeit. Azonkívül titkos ügynökök Írországban a cári hadsereg teljes letörését híresztelik. A kormány tizenhét ir pártvezér felségségsértési perének mára kitűzött tárgyalását elhalasztotta.

Belfastban és Dublinban kihirdették az ostromállapotot.

A családias nevelés.

Az iskolaszék ülése.

Nagyvárad város iskolaszéke tegnap délután tartott ülésén, a szürke jelentések között egy előterjesztés keltett élénkebb vitát. A modern nőnevelési irányzat és a családias nőnevelés elve kerültek szembe egymással s váltottak ki mindkét részről érdekes nyilatkozatokat.

Az ülésen dr Adorján Ármín elnökölt; a tagok nagyszámmal voltak jelen.

Az elnöki jelentést és a csoport-igazgatók jelentését tudomásul vették.

Az évrő vizsgálatokról szóló jelentések szerint az eredmény, dacára a tanév alatt felmerült nehézségekre nemcsak kielégítő, sőt a legtöbb iskolánál jeles volt, amiben főrésze van a tantestületnek. A jelentést örömmel vették tudomásul.

Ezután az iskolák elhelyezésének nehéz kérdését tárgyalták.

Réz Mihály felügyelő igazgató ismertette, hogy hol voltak a mult tanévben az egyes községi iskolák elhelyezve. Egyik-másik helyen nem volt valami ideális a helyzet, de kényszerűségből türhető állapotok voltak. Már most gondoskodni kell, hogy ha lehet hogy megfelelőbb elhelyezést nyerjenek a községi iskolák s remélhető, hogy a városi tanács is segítségére lesz az iskolaszéknek. Ha nem lehet másként, az eddigi helyiségeket használják fel továbbra is.

Elnök rámutat, hogy a miniszter is körrendeletet bocsátott ki, hogy az iskolákban a tanítást szeptember 15-én okvetlen megkezdjék. Ma még nem lehet tudni, hogy hol lesznek az iskolák, de átírnak a tanácshoz, hogy mindent kövessen el az iskolahelyiségek bérletére nézve. Akik eddig a helyiségeket átengedték, előzékenységükért jegyzőkönyvi köszönetet mondjon az iskolaszék. Indítványozza végül, hogy az iskolahelyiségek dolgában az elnökség mellé egy bizottságot küldjenek ki, amely permanenciában legyen s intézze a helyiségek ügyét.

Az indítványt elfogadták s a bizottságot Materny Imre, dr Molnár Imre, dr Olasz Béla, dr Löblé László és dr Edelmann Menyhért tagokból megalakították.

*

Feliczides Lajos polgári iskolai igazgató előterjesztést tett, hogy a polgári iskolánál megüresedett mennyiségtani tanári állásra hirdessék meg most a pályázatot, azonban az iskolaszék nem találta erre a mai időt alkalmasnak, hanem helyettesről gondoskodnak egyelőre.

Vita a nőnevelésről.

Elnök előterjesztette, hogy Katona József reáliskolai tanár azon kérelmet terjesztette elő, hogy a községi polgári 4. osztályában mint magántanulókat a latin nyelvben oktathassa azokat a tanulókat, akik a gimnáziumba akarnak átlépni.

Materny Imre nem tartja teljesíthetőnek a kérelmet, mert azt várná a népiskolától, hogy a családnak neveljék a leányokat s a családias neveléstől nem szabad elvonni a leányokat, mert nem tudományos, hanem családias nőket kell nevelni. Csak abban az esetben adná meg az engedélyt, ha csupán a helyiségről lenne szó.

Dr Kovács S. János a mostani időt nem tartja alkalmasnak ilyen reformokra. Az idén még a köteles óraszámokat is redukálni kell.

Imrik S. Zoltán lehetetlennek tartja, hogy a negyedik polgáriból valaki az ötödik gimnáziumba lépjen át, mivel óriási a tananyag-különbözet. A különözeti vizsgát pedig aligha képes bármelyik leány is letenni. A cél jó volna, mert a nők tisztesség megélhetését biztosítaná, de ez az intenció az általa felhozott okokból kivihetetlen, ezért azt nem pártolja.

Dr Molnár Imre örömmel hallotta Marteny beszédét, hogy hangsúlyozta leányaink családi nevelését. Ez előtt még a tudománynak is meg kell hátrálni. Rámutat Franciaországra, hol elhanyagolták a családi nevelést. Mérlegelni kell, hogy mi fontosabb, a tudomány, vagy a leányaink családi nevelése. A modern tudomány abban tévelyeg, hogy előbbre teszi a tudományt.

Elnök úgy látja, hogy két dolgot szembe állítanak, holott a vitába ezt nem kell belevonni a családi nevelést. Meg fér a kettő együtt.

Dr Edelmann Menyhért más felfogásban van, mint Molnár, mert hisz akkor az egyetemokről is ki kellene tiltani a nőket. A családi nevelés és erkölcs nem áll alább a felsőbb iskolákat végzett leányoknál, mint akik csak elemi iskolát végeztek.

Személy Kálmánné igazgatónő éppen a családi nevelés érdekében valónak tartja a kérelem teljesítését, mert másként egyenesen a gymnásiumba viszik a lányokat, így pedig négy évig a polgári iskolában öklerekhatják az alapját a családi nevelésnek.

Az iskolaszék elvileg a kérelem mellett foglalt állást.

Az olasz szabadkőművesek háborúja. *)

Írta: Burján Károly.

A szörnyű vérzivatar kiméretlenül végzi tisztító munkáját. Tomboló száguldással feszül neki az állami és társadalmi pilléreknek, fölkavarja és örvénybe kapja a szociális élet miazmáit, felszakítja kelevényeit, letépi az álarcosok ábrázatáról a kultur maszket, mindent elsöpör sodrával sárba rántja a kultúra elősdiit, melyek szívó gyökereiket a fertők zavaros vizeibe eresztették, de csápjakkal az egészséges élet levegőjébe merészkedtek föl. Rákerült immár a sor a civilizált világ legveszedelmesebb parazita szervezetére, a szabadkőművességre is. Az álarcos tálnak vége, le a festett maszkkal! A világtörténelemben példátlanul álló hitsegére bírták, lángba borították ok nélkül egy országot azok, akik a tájékozatlan emberek előtt a könyörületes, jószívű szamaritánust iparkodtak játszani. A szabadkőműveség olaszországi különítményéről szól az ének. Nem magyarázunk sokat, átadjuk a szót a tényeknek.

Soha háborút karakterisztikusabb jellemzés nem illetett meg, mint Olaszország ellenünk indított háborúját. Egy speciális szabadkőműves háború. Eltekintve a már most rendelkezésünkre álló adatoktól, melyek magukban véve is kétségtelenné teszik a szabadkőműves kezek irányító szereplését, a háború megindításának körülményei, a casus bellinek csak a materialista morálkodexből igazolható megállapítása a szabadkőműves jelzést elválaszthatatlanná teszik az olaszok háborújától. A páholyok homályában megtervezett népámitás, az utcai csöcselék fenyegető magatartásával, a néptudatlanságra és — szenvedélyre támaszkodó meztlábaskodó hang, egy 33 éves szövetségnek pusztán a megváltozott „konjunkturák” következtében való megszégése, fölrugása mind olyan kísérő jelenségei az olasz provokációnak, melyek a hatalomra kiméretlenül törtető szabadkőműveség fegyvertárában már a béke idején is sűrűn igénybe vett eszközök voltak. Csak gondoljunk egy pillanatra a szabadkőműveség által rendezett francia forradalomra s a hazai szabadkőműves velleitásokra. A szubtilisan finom vallási és kulturkérdések tárgyalása, megoldása az ösztöneiben felzaklatott mob segítségével a szabadkőművesek által már rég

„bevezetett” eljárás. Hogy csak egy-két példát említsünk, azt a kérdést, vajjon tanítsunk-e hittant az iskolában vagy nem, a mult esztendőben ugyancsak a meztlábaskodás terrorjával akarta elintézni a „királyi művészet.” A legkényesebb katolikus hitéleti kérdéseket a Galilei-kör asszimilált magyar ifjainak és az ad hoc felhajtott szociáldemokrata tömegeknek terrorista lár-májával akarta megoldai ugyancsak nem más, mint a „királyi művészet.” Ismételtlen leszögezzük azokat az erkölcsi princípiumokat, melyek a szabadkőművesek napilapjában, a Világban kerültek nyilvánosságra: „Az igazságért nem szabad mindig az igazsággal küzdeni... azok az igazi hősök, kik a hazugságot is fegyvertárukba iktatják” (1911. jul. 4.) „A vádlottnak szent joga a saját bőre érdekében hazudni is” (1911. aug. 23.) Ilyen morálevlek mellett egy 33 éves szerződés megszégésén valami nagyon csudálkozunk nem szabad. Az olasz kollegák nem tettek mást, mint levonták a szélső konzekvenciákat. Az idézett erkölcsi parancsolatok természetes folyománykép mi természetesen nem vehetjük őszintén komolyknak azokat a háboru miatt felháborodó irtózásokat sem, melyek szabadkőműves ajakról egyre másra elhangzanak s nem tekintjük őszinte szabadkőműves törekvés megnyilvánulásának pl. Szatmári Mór testvérnek a Kelet c. hivatalos szabadkőműves lap valamikor 1892. évi 1. számában olvasható szónoki beszédét, amely szinte émylyitő nagyképűséggel hangsúlyozza a szabadkőműves ideálok és a háboru közt fennálló ellentétet, mert hiszen — mint a Világ mondja — „azok az igazi hősök, akik a hazugságot is fegyvertárukba iktatják.”

A bizonyítékok, melyek nyilvánvalóvá teszik, hogy a szabadkőműves terror hajszolta bele Itáliát az ellenünk való háboruba, a világháboru kitörésétől kezdve az olasz hadüzenetig az alábbi adatokban foglaltatnak. Ujságjelentések már szeptember elején hírül hozták, hogy a „Massagero és II. Secolo (a két legelterjedtebb szabadkőműves napilap) fél-fél millió lírát kapott Franciaországtól, hogy a háborura tüzeljenek.” Ugyancsak szeptember hó legelején intézett körlevelet az egyik római páholy a testvérpáholyokhoz, mely szószertint így hangzik: „K... T...! Nem valószínűtlen, hogy rövidesen Olaszországnak is ki kell lépnie semlegességéből, hogy évszázados ellensége, Ausztria és a Kaiser (il Kaiser) Németországa ellen hadba szálljon. Ez a harc szent háboru és a polgári szabadságok védelmére, melyeket a német militarizmus végtetes és barbár elbizakodottsága fenyeget...”

Azért kérem mindegyiteket, K... T... hogy a mellékelt lapon tartalmazott kérdésekre őszintén válaszoljatok.

1. „Kész lenne-e Ön arra az esetre, ha Olaszországnak a teuton hatalmak blockja ellen hadba kellene vonulnia, valamilyen módon felajánlania szolgálatát a győzelemért?”

2. Amennyiben a katonai szolgálat alól mentes, kész volna-e amennyiben lehetséges ez Önnek, önkéntesen szolgálni még abban az esetben is, ha külön önkéntes csapatok hiányában a rendes csapatoknál kellene szolgálnia?”

3. Ha kora, egészsége, vagy családi körülményei folytán nem foghat fegyvert, kedve volna-e a Vörös-Keresztben szolgálatot teljesíteni?”

4. Kötelezve érzi-e magát a két első kérdésre igenlő felelet esetén a legelső felhívásra megjelenni?”

Amint látható, az olasz testvéreket holmi erkölcsi skrupulusok egy pillanatig sem izgatták s egészen magától értedődőnek tartották, hogy a más irányban élet-halálra küzdő szövetséges államokat orvul hátbatámadják. Nem nehéz elgondolni, hogy a körlevélre a legféltelenebb izgatások módjai és eszközei lettek az olasz páholyulések állandó témái. Sőt segédesapatokat is kaptak a francia sza-

badkőművességtől. Erre utal a Budapesti Hírlap f. é. május 16-iki száma, amelyben egy Rómában eredő levél megállapítja, hogy „kilenc hónapon át zavartalan, sőt favorizált szabadsággal izgatta az olasz tömegeket Franciaország szabadkőműves ágenshada.” Tudvalevő, hogy október végén San Giuliano külügyminiszter halálával kormányválság következett be Itáliában. Sok huzavona után a szabadkőműves befolyás a szabadkőműves Sonnino segített a külügyminiszteri székre. Sonnino genealogiájáról érdemes tudni, hogy apja kálvinistává keresztelkedett livornói zsidó bankár volt. Az ő hivatalba lépése, mint a Rómából nov. 4-én érkező jelentések hírül hozták, „radikális párti (republikánus szabadkőművesek) képviselőket jóakaró várokozásra bírja.” Hogy Sonnino külügyminiszterisége a szabadkőműves háborus törekvéseket szabadjára eresztette, az kitűnik a monarchia által kiadott, az olasz tárgyalásokat közlő Vörös könyvből, amely konstatálja, hogy: „San Giuliano halála után a külügyek vezetése nov. elején báró Sonnino kezébe ment át. Ezzel az események fejlődése Olaszországban második fázisába jutott, a melyben a domináló gondolat az az elhatározottság volt, hogy tekintet nélkül a szövetség kötelezettségeire, avagy egyéb normális megfontolásokra, ki kell használni a kedvező alkalmat, amikor a két szövetséges nehézküzdelmet folytat hatalmas ellenségek ellen s ki kell zsarolni Ausztria-Magyarországból déli, az olasz testvérektől kapott területekről való lemondást; ha másképp nem, erőszakkal kell kikényszeríteni.” A félhivatalos Norddeutschen Allgemeine Zeitung május 20-iki száma szintén a szabadkőműves Sonnino hatalomra kerülésétől datálja a becsutelt hirtszegéshez vezető, kizárólagosan kalmár szempontokhoz igazodó lázításokat: „Di San Giuliano márké néhai olasz külügyminiszter halála után azonban lassan lassan mindinkább kitűnt, hogy Olaszországban hatalmas erők dolgoznak azon, hogy a semlegesség megóvása ellenében a dunai monarchiától még más különös hasznót is kiszorítsanak. Az olasz kormány hozzáállott a fegyverkezéshez és a fegyverkezéssel karöltve fokozódott az irredentisták, köztársaságiak, szabadkőművesek és más francia-barátok követeléseinek fokai.” Az olasz kabinet egy másik tagja, a gyarmatügyi miniszter, Ferdinando Martini a legnotóriusabb szabadkőművesek közül való. Neve 1892-ben szenzációs bankskandalumokkal és pénzügyi afférekkel került közeli kapcsolatba. 1903-ban majdnem bekerült másodsor is a kabinetbe, de extrémebb egyházellenes posztulatumai miatt még az olasz kormány sem tartotta tanácsosnak őt miniszteri tárcával felruházni. Csak 1914 márciusában jutott be a Salandra-kormányba. Az olasz szocialisták lapja, az Avanti május első napjaiban világosan utal a szabadkőműves izgatásokra: „Az olasz szabadkőműveség a háborura hangol... A nép a zöld szekta oligarchiája szemében semmi más, mint eszköz, melynek a kolompok terveit kell szolgálnia. Ebben a pillanatban a szabadkőműveség fegyverkezik és összeesküszik az angol király érdekében. Az angol és francia páholyok az olasz testvérpáholyokra óriási nyomást fejtenek ki... A páholyokból kategorikus parancsnok és utasítások mennek azokhoz (szabadkőművesekhez), akik nyilvános hivatalt viselnek...” A Münchener Post f. é. 112. számában az egyik római munkatárs írja a következőket: „A királyra (a szabadkőművesek) általt igyekeznek hatni, hogy a dinasztia megbuktatásával fenyegetőzzenek. Ha egyszer béke lesz, eljön az ideje, hogy a francia és az olasz nagypáholyok konferenciáiról leleplezzenül beszéljünk s a háborura uszítók ábrázatáról a humanizmus maszkját lerántjuk s mindenki bámulni fog, mi van a maszk mögött!”

(Vége köv.)

*) A Magyar Kulturából.

vitészégi érmet, a 8. honvéd tábori ágyuszredben *Dedinszky Lajos* főtüzemester, *Lambert József* üteg trombitás és *Ország Elek* tizedes az I. osztályu ezüst vitészégi érmet, *Czibere Albert* tizedes, *Horvát József* főtüzer és *Akszich Vazul* tüzer, a 2. honvéd huszár ezredbeli *Vadkerti Péter* törzsozrmester pedig a II. osztályu vitészégi érmet kapták vitészégükért.

* **Ertsey Péter derecskei közjegyző.** A hivatalos lap közli, hogy az igazságügyminiszter dr. *Ertsey Péter* budapesti gyakorló ügyvédet Derecskére kir. közjegyzővé nevezte ki.

* **Tiszteletbeli ügyészek a vármegye szolgálatában.** *Fássy Lajos* megyei főügyész már jelentette egy alkalommal, hogy a tiszti ügyészség fogalmazói karában igen nagy létszám hiány van. Akkor *Fráter Barnabás* alispán azt az ajánlatot tette, hogy a tiszteletbeli ügyészek közül hívjon be a főügyész szolgálatát. *Fássy Lajos* ebben az irányban meg is tette a lépéseket, azonban nem tudott eredményt elérni, mert valamennyi tiszteletbeli ügyész katonai szolgálatot teljesít. *Fássy Lajos* most már nem akarja, hogy a hivatalban tovább is nőjön a restancia, ezért tegnap javaslatot tett a főispánnak, hogy két nagyváradai ügyvédet és pedig dr. *Némethy Ferencet* és dr. *Zigre Miklóst* neveztesse ki tiszteletbeli ügyészeknek. Az újonnan kinevezett ügyészeket aztán kéri szolgálatára berendelni. A két leendő tiszteletbeli ügyész hajlandó is közigazgatási szolgálatot teljesíteni.

* **Gróf Esterházy Pál hősi halála.** Gróf Esterházy Pál cs. és kir. kamarás, a magyar arisztokrácia egyik általánosan ismert és népszerű tagja a galíciai harcra esett. Báró *Podmaniczky Béla* 7. huszárezredbeli főhadnagy tudatta gróf *Andrássy Gyulával* a szomorú hírt, hogy gróf Esterházy Pál június 26-án *Dziewietniki* község mellett roham közben hősi halált halt. A gróf a főváros főuri társaságában sűrűn szerepelt és kedvelt egyéniség volt. Esterházy Pál az ország egyik legnagyobb mánás-uradalmának, a pápai Esterházy-majortusnak volt az örököse. Erzsébet és gondolkodásban testestül lelkestül lelkes magyar volt és a háboruban, mint a 7-ik huszárezred főhadnagya, kezdettől fogva résztvevett és vitészégével, bátor és bravuros vállalkozásaival nem egyszer kitüntette magát s már régebben megkapta úgy a *Signum laudis*t, mint a vaskeresztet. Tisztársai, valamint katonái őszintén szerették a hősi arisztokratát, akinek halála két főuri családot borít gyászba: az Esterházy és az *Andrássy-családokat*. Gróf Esterházy Pálnak ugyanis *Andrássy Ilona* grófnő, néhai gróf *Andrássy Tivadar* leánya volt a felesége s így veje volt gróf *Andrássy Gyulának*, a felesége mostoha atyjának. A hősi halált halt arisztokrata elhunytá őszinte részvétet kelt mindenütt a fővárosban, ahol a vitéz gróftól általánosan ismerték és szerették.

* **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter dr. *Seibold Kálmán* nagyváradvárosi kir. járásbírói albirót a körmendi kir. járásbíróshoz helyezte át.

* **Gépkezelő tanfolyam a fa- és fémpar iskolában.** A kereskedelmi miniszter tegnap értesítette az alispánt, hogy Nagyváradon cséplőgép tanfolyam rendezését rendelte el. A tanfolyam 48 elméleti és 24 gyakorlati órából fog állani. Részt vehetnek a tanfolyamon a kórházakban utókeze-

lés alatt lévő katorák, valamint a rokkant katonák is. A tanfolyam a fa és fémpariskolában lesz megtartva.

* **Dr Fodor Gyula halála.** Az ügyvédi kart súlyos veszteség érte. Dr *Fodor Gyula* tekintélyes nagyváradai ügyvéd hosszszas szenvedés után ma éjjel fél egy óraker meghalt. Az elhalt ügyvéd 47 évet élt.

* **A Kath. Kör** könyvtárában a könyvtári órák július 15 ig csak szombaton 6—8 ig lesznek.

* **Temetés.** Nagy rézvétt mellett ment végbe tegnap délelőtti óz. *Szeghalm* Bálintné temetése, a temetésen megjelentek az elhunyt nemeslelkű uró nagy számú tisztelői. Az elhunytban dr. *Szeghalm* Sándor ügyvéd és *Szeghalm* Bálint zászlós, aki nem rég sebesült meg édesanyjukat gyászolják, a temetési szertartást *Sulyok István* esperes és *Dankó Sándor* ev. lelkész végezték. *Sulyok István* igen szép beszédben méltatta a családjáért élő puritán nemességű igazi jó anya elhunytát. Az elhunyt masszív diszes érekeposóját a család és tisztelők és rokonok koszorui és szalagjai borították. A szertartás után a nagyszámú résztvevő kíséretében megindult az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe a hol a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra az elhunytat. A diszes temetést *Veiszlovits Adolf* és fia első nagyváradai temetkezési vállalata nagy pontossággal rendezte.

* **Ölcső mozijegyek a kertészkedő diákok számára.** Az Egyesült Biharmegyei és Központi Takarékpénztár és az „*Apolló*” mozgószínház kedvezményes mozijegyeket adományozott a *Bunyitay-liget*-ben dolgozó diákok részére, a mely nemes adományért ez uton mond köszönetet a kertmunkálat vezetője. A 15 filléres jegyek a munkaidő alatt kaphatók *Buday Alajos*, polg. isk. tanárnál.

* **Halálozás.** A háboru kaszája egy újabb ifju életet oltott ki: ifj. *Balázs György* a 37. gyalogezred önkéntes szakaszvezetője tegnap elhunyt. A fiatal katona a déli harcra ténen harcolt s ott szerezte a súlyos betegséget, amely aztán halálát is okozta. Az elhunyt temetése ma délelőtti 11 óraker lesz a *Bunyitay-liget* 44. sz. gyászházban.

* **Fölvétel a felső kereskedelmi fiu- és leányiskolába.** Minthogy a szülők nem vettek mindnyájan tudomást arról, hogy az idén a fölvétel a szokottnál korábban megindult, azért újabb tájékoztatás végett az igazgatóság ismétellen tudatja a szülőkkel, hogy a fölvétel mindkét iskolába július hó 5 ig tart. Jelentkezni a délelőtti órákban lehet 9 től 12-ig.

* **Aratógépek beszerzése.** A magyar királyi földmivelésügyi miniszter urnak az aratósi munkálatok biztosítása tárgyában kiadott 18500—VI—1915. számú rendelete értelmében közlöm, hogy azon kigazdák és gazdakörök, akik a fenforgó rendkívüli viszonyok között az aratósi munkát csak gépekkel tudják elvégezni és akiknek eddig nem volt módjukban megfelelő gépek beszerzéséről gondoskodni, e tekintetben a földmivelésügyi miniszter helyi kirendeltségénél a gépek beszerzésére nézve a kellő felvilágosítást magkapják. Nagyvárad, 1915 június 30. *Rendörkapitányság*.

* **Okleveles tanító, a nagy szünidőre magántanítást vállal. Cim a kiadóban.**

* **Kiadó modern berendezésű butorozott szobák fürdőszoba használattal katonatisztek, kadettok, önkéntesek és civil uraknak, esetleg szolgaszobával hosszabb vagy rövidebb időre.** Nagy Sándor-u. 4.

* **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag *Farkas István Apolló* drogeriájában *Rákoczy-ut* 7/B.

* **Nagyváradai és vidéki gyengélkedő katonasághoz** küldők figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól. Ajánlok valódi konyakot, bort, likört, rumot, szilvóriumot, seprőt, boroviczkát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Harcra szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi *Suchard* kakao 1/4 kiló 1,90 *Szardinia* nagy dohoz 80 fillér. Szalámi, liptói turó, málnaszörp, cukorkák nagybani árak mellett. Ostsé, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat *Aszódi* 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. *Aszódi* Kossuth-utca és *Rákóczi-ut*.

* **Zsuzsi kisasszony** a *Rákóczy-ut* 7. sz. alatt *Aszódival* szembe. *Simon Gyula* hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramofonok eladása és javítása olesóárban. Hír különlegességek.

* **Forolin** biztos és gyors hatású háziszser kéz- és lábizzadás ellen üdit! szagtalant! nem zsiros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható *Farkas István Apolló* drogeriájában *Rákoczy-ut* 7/B. *Rímanóczy* palota.

* **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a *Polgári takarékpénztárnál*.

* **Ingtalan eladás.** *Nagytelek-utca* 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutásos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. *Hungária cipőgyár* r.t.

* **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a *Bémer-tér* közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házimesternél. *Szent János-utca* 3. szám.

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a *Polgári Takarékpénztárnál* Nagyváradon.

* **Egy nagy raktárhelyiség** a *Saacs-vay-utca* 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a *Gazdasági és Iparbankr.-nál*.

* **Kiadó lakások.** *Ósi-tér* 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a *Polgári takaréknál*.

Legújabb táviratok.

Előre a Bug és a Visztula mentén.

Sikertelen francia támadások.

Berlin, június 30. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Arras mellett tegnap sem voltak nagyobb ellenséges villongások. Ellenben további sikereket értünk el az ellenségnek azon árokrészekből való elűzésében, amelyeket heteken át tartó erőlködései folyamán tőlünk el tudott ragadni. Az ellenségnek egy előretörését a labirintban (*Ecoury*tól északra) visszautasítottuk.

E hó 26 ika óta az ellenség a *Maas* magaslatoikon *La Separgest*től nyugatra szakadatlanul intézett támadásaival hasztalan kísérli meg, hogy az általunk elfoglalt állásokat ismét visszaszerezze. Vasárnap is négy heves előretöréssel próbálkozott, amelyek nagy veszteségei mellett meghiúsultak.

Keleti hadszíntér.

Említésre méltó esemény sem történt.

Délkeleti hadszíntér.

Támadásunk a Gnila—Lipa mellett előrehalad. Lembergől keletre és északkeletre a helyzet változatlan.

A Bug és Visztula között és a Visztula mentén csapataink elérték a Belz—Komarow és Samostje vidékét és a Tanow szakasz erdős lapályának északi szélét. A Visztula balpartján Zavichost és Ozarow környékén is hátrálni kezd az ellenség. Egy ellenséges repülőgépet arvonálunk mögött leszállásra kényszerítettünk és a bennülnöket elfogtuk. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Szent István-rend a trónörökösnek.

Bécs, jun. 30. (Saját tud.) A király a trónörökösnek a Szent István-rendet adományozta.

Nagy török győzelem.

Budapest, június 30. (Saját tudósítónktól.) Konstantinápolyból jelentik:

A tegnapi harcok Sed-il Bahrnál délelőtt kilenc órákor kezdődtek. A tüzpárbaj délutánig tartott. Ekkor az ellenséges gyalogság rohamra indult, azonban nagy veszteségekkel visszaverettek. A török gyalogság elmentámadásba ment át s az ellenség néhány fontos állását elfoglalta.

Délután a harc Arriburnu irányában terjeszkedett ki, miközben a török nagyszámú lövészárkot elpusztítottak.

Az ellenség veszteségei rendkívül nagyok, tulszárnyalják a legutóbbi csata veszteségeit. A törökök vesztesége aránylag csekély.

Lelőtt orosz repülőgép.

Budapest, június 30. (Saját tud.) A sajtóhadiszállásról jelentik a M. T. I. nak: 28-án egy orosz repülőgép Kolomea irányába repült. Egy osztrák-magyar aeroplán üldözőbe vette és Zalescykitől északra 2000 méter magasságban lelőtte. A mi repülőnk sértetlenül tért vissza.

SZÍNHÁZ**Horváth Mici sikere az aradi színpadon.**

Horváth Mici művész nem mint kezdő, hanem mint kész művész lépett a családi otthonból a színpadra pár év előtt. A nagyváradai színpadon elért kiváló sikerek után meg vált tőlünk s azóta az ország több színpadán még jobban kibontakozott kiváló tehetsége s művészi egyénisége. Jelenleg a szatmári közönség becézett kedvence. Az utóbbi pár estén az aradi színpadon vendégszerepelt olyan sikerrel, amilyenben csak a legkiválóbb vidéki primadonnáknak van részük. A Lengyelverben lépett fel s az Arad és Vidéke a következőket írja vendégszerepléséről:

Horváth Mici, a szatmári szintársulat primadonnája, már ez előző két estén megnyerte a közönség rokonszenvét, ma esti szereplésével pedig megkoronázta szép sikereit. A vendégben a külső megjelenés előnyei harmónikusan egyesülnek a színpadratermettség gazdag tulajdonságaival. Kellemes, behizelgő és terjedelmes hangját jó

iskolázottság támogatja. Ami énekesnőnél ritka s ami esalhatatlan mértéke az énektudásnak, a szöveget oly tisztán ejti énekközben, hogy minden szava érthető. Mint színésznő kitűnő s hogy nem csak a könnyű és felületes operettlégkörben mozog biztosan, hanem drámai feladatok megoldására is szívvel és intelligenciával rendelkezik, arról különösen ma esti Marinyája nyújtott fényes bizonyítást. Játéka közvetlen, átgondolt, kerül minden sallangot, de annál kifejezőbb s amit tesz, mond, beszédes arcjátékkal kíséri. Mindehhez hozzájárul egyéniségének vonzó bája, amely akkor is érvényesül, amikor játéka nincs. Nem kifejezetlen táncos primadonna oly értelemben, hogy minden törekvése és tudása a táncban olvad fel; de a tánc is kellemes, harmonikus. A három vendégestnek napról napra fokozódó sikere a legjobb ajánlólevél. Ha szerződés céljából lépett fel s a társulatnak is az a célja, hogy egy vonzó erővel gazdagítsa az operettegyüttest, úgy Horváth Mici teljesen megfelel a „közönség“ kívánalmainak. A társulatnak ugyanis csak egy énekesnője van, aki énekelni tud. Így volna kettő s meg lehetne találni a módját, hogy mindkettő érvényesüljön s közönséget vonzzon.

Ilyen sikerek után, azt hisszük, nem sokáig marad Horváth Mici a vidéken, hanem elfoglalja méltó helyét a főváros valamelyik előkelő színpadán.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

13014/915. szám.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 29166—VII. d/1915 számú körrendelete alapján figyelemztetem a város közönségét, hogy a vasuti állomásokon átvonuló katonaságnak szeszes italokat sem pénzért, sem ajándékképpen ne adjanak, mert eme rendelkezés betartását szigorúan ellenőriztetem s az ellene vétők megbüntetésére végett intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1915 június hó.

Rendőrfőkapitányság.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 7256—1915 eln. számú körrendelete folytán közhírré teszem, hogy mind a közös hadseregben, mind a honvéd legénység abban a mértékben, a mint azt a hadra kelt sereg részére szükséges pótlások készletbe helyezése és a kiképzés megegyezik: kaszálási, aratási és eséplési munkálatokra 14 napra szabadságot illetőleg pedig: 1. az önálló mezőgazdák illetőleg ilyenek hozzátartozói, de csak saját birtokukra illetőleg szüleik birtokára; 2. mezőgazdasági munkások. A szabadságot az illető katonának személyesen a kihallgatáson (Rapporton) kell kérelmeznie. A szabadságot a pöttestparancsnok engedélyezi. A szabadságot katonák a rendőrség útján ellenőriztetni fognak, hogy azt a munkát, amelyre szabadságot kaptak, tényleg végzik-e. Azok, akik munkájukat nem végzik, az illetékes katonai parancsnokságnak azonnal bejelentetnek, amely hatóság a munkát nem végzőket megfogja büntetni.

A mezőgazdák és munkásoknak egyéni szabadságolásán kívül a kaszálási, aratási és eséplési munkálatoknak végzésére 20 katonából álló munkás-csoportok is fognak alakítani. Ezek a munkás csoportok erélyes és megbízható altiszt vezetésével községeknek és egyes földbirtokosoknak rendelkezésére bocsátatnak. A munkás-csoportoknak kirendelése iránti kérvény ahhoz a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézendő, ahol a pöttest van (Nagyváradon tehát a m. kir. honvéd állomásparancsnoksághoz). A birtokosoknak erre vonatkozó kéré-

vénye a katonai ügyosztály által láttamozandó.

A munkás-csoportnak és a mellé adott altisztnek elszállásolása és ételmezése a munkás-csoportot igénybevevő birtokos feladata. Az ételmezést a munkaadó az altiszt által átadandó ételmezési pénzért tartozik teljesíteni, amely pénz átvétele nyugtázzandó. A munkás-csoport tagjainak, valamint az azok mellé felügyelet céljából kirendelt altisztnek a munkaadó mindegyik munkanapért a helyi szokásos napszámnak megfelelő munkadíjat tartozik kifizetni. Az utazási költségek a munkaadót nem terhelik.

A fenti rendelet értelmében felhívom a nagyváradai mezőgazdákat és birtokosokat, hogy munkás szükségletüket összeírás végett a katonai ügyosztálynál azonnal jelentésük be.

Nagyvárad, 1915 június 25.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.

Cs. és kir. katonai ételmezési raktár Nagyvárad.

2738. szám.

Hirdetmény.

Fenti Étellemezési Raktárnál kb. 431 métermázsa és 20 kg. elromlott, baromfi etetésre alkalmas huszfőzelékkonzerv kerül 1915. évi július hó 20-án d. e. 10 órákor árverés útján eladásra.

Az árverés Baross-utca 2. szám alatt lesz megtartva. Venni szándékozók meghívottnak, hogy azon résztvegyenek.

A vevő tartozik a vételárát azonnal készpénzben, II-ik fokozat szerint felülbélyegezett letétjeggyel, az étellemezési-raktár pénztáránál befizetni és az áru azonnali elszállításáról gondoskodni. Tartozik továbbá, mivel a konzervek 200 adagként á 200 gramm. ládákban vannak csomagolva, minden átvett ládáért 3 koronát letétbe helyezni, mely letét az üres ládák jókarban való visszaszállítása után vissza lesz fizetve.

Kisebb tételek átvétele, a körülményekhez képest, szintén lehetséges. Mindennemű további felvilágosítás az Étellemezési-Raktár iroda helyiségeiben, Baross-u. 2. szám alatt, vasárnap kivételével, minden nap d. e. 8 és 10 óra között beszerezhető.

Nagyvárad, 1915 jun. hó 29.

A Nagyváradai Katonai Étellemezési Raktár Kezelő bizottsága.

Hirdetmény.

Egy magasabb katonai parancsnokságnak átmenetileg Nagyváradra történt helyezése folytán nagyobb létszámú katonatiszt jön városunkba.

Az ideérkező katonatisztek egyrészt — az eddigi gyakorlathoz képest — szállodákban való elhelyezése ez idő szerint nem eszközölhető, részben a szállodák teljesítőképességének korlátozott volta, részint azért, mert a Nagyváradot felkereső vidéki vagy átutazó közönséget a szállóhelyektől teljesen megfosztani nem lehet.

Ez okból a tisztai beszállások céljaira a magántulajdont képező s az 1879. évi XXXVI. t. c. 9. §-a értelmében szállásadásra kötelezett házak fognak igénybe vétetni, természetesen az arányos teherviselés elvének megfelelően.

A számadási kötelezettség megállapításánál a következő irányelvek szolgálnak:

A tisztai szállásadás kötelezettsége a ház birtokost terhelvén, az elsősorban a háztulajdonostól követeltetik, amennyiben a háztulajdonos nem lakik házában s az 1879. évi XXXVI. t. c. 15-ik §-ában megadott azon

jogával, hogy az elszállásolás végett hozzá utalt tisztet ugyanazon városrészben fekvő más helyiségbe saját költségén kellően elhelyezheti, nem él s a bérbeadott lakások valamelyikében alkalmas, kellően bebutorozott szoba van, az a lakótól is igénybe fog vétetni az előirt illeték fejében.

Ezen alapelvek alapján történendő elszállásolás foganatosításával a városi katonai ügyosztály által kiküldött szállásbiztos a tisztai szállások kijelölése végett a helyszínen meg fognak jelenni. Miután a haderő érdekeinek bármily tekintetben való előmozdítása a jelenlegi nehéz időkben mindenkinek hazafias kötelessége s meg vagyok győződve, hogy Nagyvárad város hazafias és áldozatkész polgársága ezen kötelezettsége elől sem fog elzárkózni, felkérem a szállásadásra kötelezett háztulajdonosokat, illetve az igénybe veendő magánlakások bérlőit, hogy a katonai ügyosztály kiküldöttjét s a szállásolással megbízott katonatisztek feladataik teljesítésében előzékenyen támogatni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1915 június 16.

Eleméry Ferenc
katonaiügyi tanácsos

Felhívás

Nagyvárad város közönségéhez!

A háborúval kapcsolatban fellépni szokott fertőző betegségek behurcolásának és elterjedésének megakadályozására a következő

ÖVRENDSZABÁLYOK

pontos betartását és követését rendeljük el:

a) Minden háztulajdonos, szállodák, vendégházak, korezmák, éttermek, kávéházak, gyárak, iparműhelyek, intézetek, üzletek, nyilvános helyiségek stb. tulajdonosai kötelesek a köztisztaság fenntartása céljából a szemetet és trágyát naponta a hatóság által megállapított és városrészenként kijelölt szeméttelre kihordatni, az udvart, házelejét és folyókat naponta a reggeli órákban felsepergetni és kitakarítani.

Szemétládát, árnyékszékeket, emésztőgödört és folyókat naponta kötelesek fertőtleníteni és pedig vagy frissen készült méztejtel, mely egyrészt frissen oltott méz és három rész víz keverékéből áll, vagy 5 százalékos Carbololdat, vagy 5 százalékos Lysoldattal. Ezen fertőtlenítő folyadékokból az árnyékszékekbe naponta két liternyi mennyiség öntendő, a többi helyek pedig szintén bőségesen fertőtlenítenedők.

b) A lakások tisztán tartandók, naponta többször szellőztetendők és a bennük levő tárgyak nedves ruhákkal letörölgendők. Különös gond fordítandó a legyek és elősdiék irtására, minthogy ezek gyakran terjesztői a ragálnak. A lakosság tartsa magát tisztán, sűrűn mosakodjék vízvezeteki vízben és kezét evés előtt mindenki mossa meg.

c) Evésben és ivásban mindenki mértékletes legyen. Nyers eledelt lehetőleg ne egyék, gyümölcsöt megmosva, hámozva. Elelmicikkek a legyek ellen megvédendők.

d) A Körös vizének használata bármely célra tilos, ugyisint nem szabad az egyes házakban még meglevő kutak vizét sem ivásra, sem főzésre, sem mosogatásra használni.

e) Piaci árusok, elelmicikkek árusítói kötelesek helyiségeiket, bódéikat és árusítóasztalaikat a legtisztábban tartani, különösen nagy gondot fordítsanak vendéglősök, kávéháztulajdonosok, cukrászok, ételkifőzők, mézszárosok, hentesek és pékek üzleteikre és műhelyeikre, hogy ugy helyiségeiket, mint áruházaikat és áruikat a legnagyobb tisztaságban tartsák. Elelmicikkek zárthelyen vagy tiszta ruhával letakarva tartandók, hogy portól, legyektől megóvassanak. Romlott és hamisított élelmiszerek elárúsítói a leghigorubbán fognak büntettetni.

f) Ragályfogó áruk raktárait, u. m. rongyosont és bőrtelpeket naponta fertőtleníteni kell. Érkező árukat azonnal.

g) Sertéshizlaldák, ólak, istállók és szárnnyas állatok ketrecci állandóan tisztán tartassanak és naponta fertőtleníttessenek.

h) Hányás és hasmenéssel járó kolerára, typhusra gyanus, vagy gyanus kiütéssel járó megbetegülésnél azonnal orvost kell hivatni és a hatóságnak bejelenteni.

i) Fertőzött helyről jött személyek, podgyászok elelmicikkeit, különösen szennyes ruhákat tartalmazó csomagok a hatóságnak sürgősen bejelentendők, hogy a kellő ellenőrzés és fertőtlenítés keresztül vihető legyen. Különösen köteleztetnek erre szállodák és szállóhelyek tulajdonosai és vezetői.

A hatóság eljárása magában nem elég a fenyegető járványok elleni védelemre, minden polgárnak ki kell ebből venni részét és e tekintetben számítnak is Nagyvárad város intelligens lakosságának a támogatására, mert e nélkül küzdelmünk meddő maradna.

Végül megjegyezzük, hogy amennyiben ezen felhívásnak egyesek eleget nem tennének, ellenük a törvényes eljárás folyamatba fog vétetni és minden kihágás a leghigorubbán fog büntettetni.

Nagyvárad, 1915 június hó.

Nagyvárad város tanácsa.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

18923—1915 szám.

Hirdetmény.

A cs. és. kir. temesvári katonai parancsnokságnak 1917—1915 M. A. számú megkeresése alapján közhírré teszem, miszerint a katonai parancsnokságnak a kufurás mesterségét űző és abban jártas egyénekre van szüksége.

Felhívom tehát mindazokat, akik ezen mesterséggel foglalkoznak avagy azt értik, hogy összeírásuk végett a város tanácsa katonai ügyosztályában (II. em. 33 számú szobában) folyó hó 28—30-ig multhatatlanul jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1915 június 25.

Eleméry Ferencz

katonaiügyi tanácsnok.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

14003—1915. sz.

Hirdetmény.

Az állami mértékhitelítő hivatal f. évi 186 számú megkeresése értelmében közhírré teszi, hogy Olaszi városrész és a Szőlőhegyre nézve az 1915. évi időszakos mértékhitelítés a következő sorrendben fog megtartatni:

Az a. b. betűkkel kezdődő nevek július 6-án c. e. betűvel kezdődök július 7-én f. betűvel kezdődök július 8—9-én. g. betűsök július 10-én h. i. betűvel kezdődök július 13-án. k. betűvel kezdődök július 14-én és 15-én. l. m. betűvel kezdődök július 16. 17. o. r. betűsök július 20. 21. s. sz. betűvel kezdődök július 22. 23-án. t. z. betűvel kezdődök pedig július 24. 27-én.

Felhívom ennél fogva az olaszi-i városrészben és a szőlőhegyen lakó összes kereskedők, iparintézetek és ipartelepek tulajdonosait, hogy az időszakon hitelítésre kötelezett mértékeiket a fent jelzett napokon az Állami mértékhitelítő hivatalnál mutassák be, mert ellenkező esetben 200 koronától 800 koronáig terjedhető pénzbüntetés és 8 napig terjedhető elzárással büntettetnek.

Nagyvárad, 1915. június 26-án.

Rendőrfőkapitányság.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon